

Socialvårdens klientdatalager

Funktionen Åtkomsträtt till register – ibruktagningsprov

I detta dokument avses med

serviceanordnare en tjänstetillhandahållare

- som i egenskap av myndighet ansvarar för att ordna service för klienten eller
- som i egenskap av privat tjänstetillhandahållare tillhandahåller klienten service endast med stöd av ett avtal som ingåtts med klienten och
- som är personuppgiftsansvarig för de handlingar som uppkommer i servicen.

tjänstproducent en tjänstetillhandahållare som

- för serviceanordnarens räkning producerar socialservice för klienten och
- lagrar de klientuppgifter som uppkommer i servicen i serviceproducentens klientregister för socialvården.

Avsikten med ibruktagningsprovet för funktionen Åtkomsträtt till register i Socialvårdens klientdatalager är att tekniskt säkerställa att serviceanordnarens och tjänstproducentens informationssystem är interoperabla med Socialvårdens klientdatalager så att

tjänstproducenten när åtkomsträtten till register är giltig kan 1) söka klientuppgifter om en klient som hör till serviceanordnarens register i anslutning till tillhandahållande av socialservice, 2) lagra handlingar i den personuppgiftsansvariges register samt 3) ändra och makulera handlingar som tjänstproducenten själv lagrat.

serviceanordnaren kan söka, behandla och makulera handlingar som tjänstproducenten har lagrat.

Detta testfall för ibruktagningsprovet används när serviceanordnar- och tjänstproducentsorganisationer tillsammans avser att ta i bruk funktionen Åtkomsträtt till register i Socialvårdens klientdatalager. Rollspecifika beskrivningar av testfallet har tagits fram för båda parterna och de finns under rubriken Testfall (Tabell 1. Beskrivning av testfallets roll Serviceanordnarens åtkomsträtt till register, Tabell 2. Beskrivning av testfallets roll Tjänstproducentens åtkomsträtt till register 2).

För att det ska kunna säkerställas att åtkomsträtten till register fungerar ska ett ibruktagningsprov utföras mellan serviceanordnaren och tjänstproducenten när det i det system som tjänstproducenten använder inte tidigare har lagrats handlingar i klientregistret för serviceanordnaren i fråga. Ibruktagningsprov krävs när åtkomsträtt till register för första gången införs i en viss kombination av system. I andra fall är det tillrådligt.

Exempel: När ett välfärdsområde använder system A och tjänsteproducenter som producerar tjänster för området använder system 1 krävs ett ibruktagningsprov mellan dessa system A och 1. Om en del av tjänsteproducenterna använder system 2 krävs ett ibruktagningsprov mellan system A och 2.

Med andra ord ska minst följande ibruktagningsprov utföras:

1. Välfärdsområde A + en tjänsteproducent som använder system 1
2. Välfärdsområde A + en tjänsteproducent som använder system 2

Serviceanordnaren ska se till att de ibruktagningsprov som behövs har utförts så att det klientregister som serviceanordnaren administrerar kan användas ändamålsenligt. Serviceanordnaren och tjänsteproducenten kan vid behov komma överens om att i samband med ibruktagningsprovet även utföra moment som kompletterar denna anvisning som till exempel korrigerig av en handling som lagrats av tjänsteproducenten efter att åtkomsträtten till registret har upphört, eller hur en handling som serviceanordnaren har fördröjt visas i tjänsteproducentens informationssystem. Det är tillrådligt att informationssystemleverantörerna själva upprätthåller information om med vilka andra informationssystem det har säkerställts att åtkomsträtten till register fungerar.

När en tjänsteproducent i enlighet med modellen för parallell anslutning använder serviceanordnarens informationssystem rekommenderar FPA att ett ibruktagningsprov utförs åtminstone med den första tjänsteproducent som använder modellen för parallell anslutning. Serviceanordnaren ansvarar för att ibruktagningsprovet utförs. I samband med den parallella anslutningsmodellen är avsikten att ibruktagningsprovet för åtkomsträtt till register ska säkerställa att båda parter funktioner fullgörs med serviceanordnarens informationssystem.

Om det beskrivna testfallet inte är lämpligt för den planerade ibruktagningen kan ni utarbeta ett förslag med de ändringar som behövs och skicka det till adressen kanta@kanta.fi.

Före ibruktagningsprovet

Före ibruktagningsprovet ska teleförbindelserna till FPA:s Kanta-tjänster ha testats enligt FPA:s eller informationssystemleverantörernas anvisningar.

För serviceanordnarorganisationens del ska ett ibruktagningsprov som gäller anslutning till Socialvårdens klientdatalager utföras på förhand eller utföras separat i samband med ibruktagningsprovet för denna åtkomsträtt till registret.

Om en tjänsteproducentsorganisation producerar också privat socialservice som grundar sig på ett avtal med klienten, det vill säga själv är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som uppkommer i servicen, ska också ett ibruktagningsprov som gäller anslutningen till Socialvårdens klientdatalager ha utförts.

Om tjänsteproducenten inte producerar privat socialservice räcker det med ett ibruktagningsprov för åtkomsträtt till register vid införande av Socialvårdens klientdatalager.

Ibruktagningsprov

Ibruktagningsprovet utförs i samarbete mellan social- och hälsovårdsorganisationer och deras informationssystemleverantörer. Trots att parterna i de olika rollerna i ibruktagningsprovet kan utföra delarna i ibruktagningsprovet vid olika tidpunkter ska de komma överens om tidsplanen, eftersom en del av de funktioner som ingår i ibruktagningsprovet förutsätter åtgärder av den andra parten.

Om inte annat avtalats används det testfall som presenteras i slutet av detta dokument som testfall i ibruktagningsprovet. Serviceanordnaren eller dess systemleverantör meddelar personbeteckningen för den testperson som behövs i ibruktagningsprovet. I ibruktagningsprovet får man bara använda de testpersonbeteckningar i 900-serien som FPA gett.

I ibruktagningsprovet deltar från båda socialvårdsorganisationerna sådana yrkespersoner eller andra anställda inom socialvården som har åtkomsträtt och åtkomst till produktionsmiljön för de informationssystem som behövs samt har det certifikatkort som kan behövas. Vid ibruktagningsprov som gäller åtkomsträtt till register rekommenderas det att den yrkesperson som utför provet har fått åtkomsträttigheter som motsvarar det verkliga klientarbetet.

Dessutom behövs det för serviceanordnarens del eventuellt en Kanta-arkivarie som har åtkomsträtt till Arkivariens användargränssnitt.

När ibruktagningsprovet utförs sparas uppgifterna om den yrkesperson som behandlat uppgifterna om testpersonen (namn, yrkesbeteckning och certifikat) i testpersonens handlingar och i användarloggen för Arkivariens användargränssnitt.

Problem med ibruktagningsprovet

Om det i ett informationssystem som behandlar klientuppgifter inom socialvården under provet uppdragas problem eller något annat avvikande, kontakta systemleverantören eller er egen informationssystemsupport för att utreda problemet. När problemet har lösts,

- utför ibruktagningsprovet på nytt, varvid det borde lyckas utan avvikelser.
- anteckna i rapporten över ibruktagningsprovet en så noggrann redogörelse som möjligt för problemet och hur det löstes.

Om serviceanordnaren under provet behöver använda Arkivariens användargränssnitt och där uppdragas problem, kontrollera att inställningarna i webbläsaren motsvarar anvisningarna

(se bruksanvisningen för Arkivariens användargränssnitt). Kontakta vid behov den informationssystemleverantör med vars informationssystem handlingen har skapats och lagrats i Socialvårdens klientdatalager.

Frågor om ibruktagningsprovet kan skickas per e-post till adressen kanta@kanta.fi.

Rapportering om ibruktagningsprov

Serviceanordnaren och tjänsteproducenten rapporterar i samarbete till Kanta-tjänsterna om ett framgångsrikt utfört ibruktagningsprov. Serviceanordnaren ansvarar för att ibruktagningsprovet har genomförts med godkänt resultat och att [rapporten över ibruktagningsprovet](#) har levererats till Kanta-tjänsterna.

I rapporten över ibruktagningsprovet ska antecknas följande uppgifter:

- I punkten Uppgifter om kunden ska antecknas serviceanordnarens namn och verksamhetsenhetens OID-kod (enligt organisationsuppgifterna i SOTE-organisationsregistret).
- I punkten Certifierat system med vilket provet utfördes ska antecknas
 - båda de informationssystem som ingick i ibruktagningsprovet (det officiella namn som finns i informationssystemregistret för social- och hälsovården).
 - uppgift om att det är fråga om ett ibruktagningsprov som gäller funktionen åtkomsträtt till register (samt eventuell parallell anslutning), tjänsteproducentens namn och verksamhetsenhetens OID-kod.

Den ifyllda rapporten över ibruktagningsprovet ska skickas som filbilaga per e-post till adressen kanta@kanta.fi inom två vardagar efter att ibruktagningsprovet utfördes. Som rubrik för meddelandet ska i ämnesfältet skrivas "SHA Ibruktagningsprov som gäller åtkomsträtt till register + organisationens namn".

Ni kan ta i bruk funktionen åtkomsträtt till register i Socialvårdens klientdatalager genast efter ett framgångsrikt utfört ibruktagningsprov när ni har säkerställt att tjänsteproducentens handlingar har lagrats i klientdatalagret i serviceanordnarens register och att båda parterna kan behandla handlingarna på det sätt som beskrivs i testfallet. Kanta-tjänsterna godkänner inte ibruktagningsprovet för åtkomsträtt till register. Godkännandet görs av den serviceanordnare som genomför införandet.

Testfall

Beskrivning av testfallet:

En arbetstagare hos serviceanordnaren fattar beslut om socialservice som beviljas en klient, och servicen ordnas som köpt tjänst som tillhandahålls av en tjänsteproducent.

Serviceanordnaren registrerar och lagrar uppgift om tjänsteproducenten i klientrelationshandlingen i Socialvårdens klientdatalager, vilket gör det möjligt för tjänsteproducenten att använda serviceanordnarens register.

Klienten anlitar tjänsteproducenten i anslutning till tillhandahållandet av tjänsten. Tjänsteproducentens arbetstagare behandlar i enlighet med sina åtkomsträttigheter klientens klientuppgifter i serviceanordnarens register. Hen lagrar de handlingar som behövs för tillhandahållandet av servicen i klientdatalagret i serviceanordnarens register och gör vid behov ändringar i dem medan klienten får service.

Serviceanordnaren hämtar och läser de klientuppgifter som tjänsteproducenten registrerat med hjälp av sitt klientdatasystem. När servicen avslutas registrerar serviceanordnarens arbetstagare avslutningsdatum i klientens klientrelationshandling. Efter detta kan tjänsteproducenten inte längre söka eller behandla klientens handlingar som finns i serviceanordnarens register i klientdatalagret. Efter att servicen avslutats kan serviceanordnarens arbetstagare vid behov ändra och makulera handlingar som tjänsteproducenten lagrat antingen med hjälp av klientadatasystemet eller Arkivariens användargränssnitt.

Preliminära villkor

Klientrelationen har inrättats i serviceanordnarens system som behandlar klientuppgifter och en klientrelationshandling har lagrats i Socialvårdens klientdatalager, i serviceanordnarens klientregister för socialvården. Dessutom har ett socialvårdsärende inletts för klienten och en klienthandling enligt processen (t.ex. ett servicebeslut) har lagrats i klientdatalagret.

Slutresultat:

Socialvårdens klientdatalager hämtar i serviceanordnarens register och lämnar ut till tjänsteproducentens informationssystem klientuppgifter som behövs för tillhandahållande av servicen så att en yrkesperson kan läsa dem. Tjänsteproducentens anteckningar i klientjournalen och andra klienthandlingar samt vid behov nya versioner av dem lagras i Socialvårdens klientdatalager i samband med det ärende som tjänsteproducenten öppnat i serviceanordnarens klientregister. Klientdatalagret lämnar till serviceanordnarens informationssystem ut de handlingar som tjänsteproducenten lagrat så att en yrkesperson hos serviceanordnaren kan läsa dem. När den tjänst som tjänsteproducenten tillhandahåller avslutas kan endast serviceanordnaren läsa och vid behov korrigera/makulera handlingar som tjänsteproducenten lagrat.

Tabell 1. Beskrivning av testfallets roll Serviceanordnarens åtkomsträtt till register

Händelseförloppet hos serviceanordnaren	Funktioner som serviceanordnarens arbetstagare utför i klientdatasystemet
<p>Klienten beviljas socialservice på basis av en bedömning av servicebehovet.</p> <p>Service ordnas som köpt tjänst i form av service som tjänstproducenten tillhandahåller. Handlingar som uppkommer i planeringen och organiseringen av servicen lagras i Socialvårdens klientdatalager.</p>	<p>Serviceanordnarens arbetstagare</p> <ul style="list-style-type: none"> - registrerar behövliga handlingar och bifogar dem till ärendet i fråga samt lagrar dem i Socialvårdens klientdatalager, åtminstone <ul style="list-style-type: none"> o servicebeslutet om socialservice som beviljas - registrerar i en klients klientrelationshandling tjänstproducentens (och tjänstetillhandahållarens) uppgifter (serviceenhet, inledningsdatum för klientrelationen till serviceenheten och vid behov avslutningsdatum) samt lagrar en ny version av klientrelationshandlingen i klientdatalagret
<p>Serviceanordnaren meddelar tjänstproducenten testpersonen och testpersonbeteckningen, ärendekoden samt uppgift om att tjänstproducenten kan inleda sin egen andel.</p> <p>Tjänstproducenten meddelar serviceanordnaren när tjänstproducenten har lagrat handlingarna i klientdatalagret och servicen kan avslutas.</p>	
<p>Serviceanordnarens arbetstagare läser handlingar som tjänstproducenten upprättat för att kunna bedöma hur klientens situation framskrider och servicebehovet förändras.</p> <p>När klienten inte längre behöver socialservicen i fråga avslutas servicen.</p>	<p>Serviceanordnarens arbetstagare</p> <ul style="list-style-type: none"> - hämtar med hjälp av klientdatasystemet och klientens personbeteckning alla handlingar i klientdatalagret som upprättats för klienten. - öppnar och läser med hjälp av klientdatasystemet handlingar som tjänstproducenten upprättat, - registrerar i klientrelationshandlingen avslutningsdatum för klientrelationen till tjänstproducentens serviceenhet och lagrar en uppdaterad version av klientrelationshandlingen i Socialvårdens klientdatalager.
<p>Serviceanordnaren meddelar tjänstproducenten att klientens service har avslutats och tjänstproducenten har inte längre åtkomst till klientens uppgifter.</p>	

Efter att servicen avslutats uppdagas ett behov av att makulera en handling som tjänsteproducenten lagrat.	Serviceanordnarens arbetstagare hämtar med hjälp av sitt klientdatasystem handlingen i klientdatalagret och makulerar den.
--	--

Tabell 2. Beskrivning av testfallets roll Serviceanordnarens åtkomsträtt till register

Händelseförloppet hos tjänsteproducenten	Funktioner som tjänsteproducentens arbetstagare utför i klientdatasystemet
<p>Tjänsteproducenten tar emot en kontakt från serviceanordnaren som gäller en ny klient och avtalar om tillhandahållandet av servicen. När serviceanordnaren har fattat ett servicebeslut för klienten och i klientrelationen i Socialvårdens klientdatalager fört in uppgiften om att klientrelationen till tjänsteproducentens serviceenhet har inletts kan tjänsteproducenten hämta klientens uppgifter i Socialvårdens klientdatalager.</p> <p>Klientens socialservice som tillhandahålls av tjänsteproducenten inleds.</p> <p>För klienten upprättas handlingar som också behöver ändras och makuleras.</p> <p>När klienten inte längre behöver socialservicen i fråga avslutas servicen.</p>	<p>En arbetstagare hos tjänsteproducenten</p> <ul style="list-style-type: none"> - hämtar och läser de av klientens handlingar i Socialvårdens klientdatalager som är ändamålsenliga med tanke på tillhandahållandet av servicen. Tjänsteproducenten hämtar till exempel en ärendehandling, ett beslut om den service som beviljats eller en annan handling där tjänsteproducenten får ärendenumret för det ärende som serviceanordnaren har skapat och till vilket handlingar som lagras i samband med tillhandahållandet av servicen ska fogas. - registrerar någon handling som anknyter till servicen (t.ex. en anteckning i klientjournalen eller en plan för genomförandet) och lagrar handlingen i Socialvårdens klientdatalager - noterar att en nyss lagrad handling innehåller ett fel eller är bristfällig, så arbetstagaren ändrar den handling hen upprättat tidigare och lagrar en ny version av den i Socialvårdens klientdatalager - registrerar en annan handling för klienten (t.ex. ett utlåtande eller en sammanfattning) med specifikationen specialinnehåll, vilket motiveras med att handlingen anknyter till en polisutredning, och lagrar handlingen i Socialvårdens klientdatalager, - noterar att en handling blivit upprättad för fel person, och makulerar handlingen med orsaken "fel person".

Tjänsteproducenten meddelar serviceanordnaren att den har lagrat de handlingar som behövs och klientens service kan avslutas.

Serviceanordnaren meddelar tjänsteproducenten när den i klientdatalagret i klientens klientrelationshandling har lagrat uppgift om att klientrelationen till tjänsteproducentens serviceenhet har avslutats (avslutningsdatum).

Tjänsteproducenten har inte längre rätt att hämta, läsa eller behandla klientens handlingar.

Klientens handlingar ska inte längre finnas lagrade och kunna läsas i det klientdatasystem som tjänsteproducenten använder.

Åtkomsträtten till register är giltig till slutet av den dag åtkomsträtten till registret upphör. Serviceanordnaren och tjänsteproducenten kan, om de så önskar, i samarbete komma överens med sina informationssystemleverantörer om att en separat kontroll utförs följande dag för att man ska kunna säkerställa att tjänsteproducenten inte längre har åtkomst till serviceanordnarens register.

Det är inte nödvändigt att fortsätta ibruktagningsprovet följande dag, utan provet kan vid behov avslutas vid den tidpunkt då serviceanordnaren har avslutat åtkomsten till registret för tjänsteproducenten.

Utförs enligt övervägande:

Tjänsteproducentens arbetstagare

- försöker hämta klientens handlingar i Socialvårdens klientdatalager, men får inga sökresultat.